

Obsah

1 Úvod	11
2 Epidemiológia srdcovocievnych chorôb	19
2.1 Charakteristika SCCH, so zreteľom na choroby podmienené aterosklerózou	25
2.2 Geografické rozdiely v úmrtnosti na SCCH	32
2.3 Klasifikácia CHOS	36
2.4 Mortalita na SCCH/CHOS a jej trendy v Európe (Baráková, Riečanský)	37
2.5 Hospitalizácia na SCCH/CHOS v Európe (Baráková, Riečanský)	43
2.6 Epidemiológia SCCH/CHOS na Slovensku (Baráková)	45
2.6.1 Zdroje údajov v SR	45
2.6.2 Úmrtnosť na CHOS/SCCH na Slovensku	45
2.6.3 Epidemiologická situácia CHOS v okresoch SR	51
2.6.4 Hospitalizácia na CHOS/SCCH na Slovensku	52
2.6.5 Pracovná neschopnosť a invalidizácia na CHOS/SCCH na Slovensku	54
2.7 Vybrané epidemiologické štúdie, programy kontroly SCCH	54
2.7.1 Framinghamská srdcová štúdia (Framingham Heart Study)	55
2.7.2 Štúdia siedmich krajín (Seven Countries Study)	57
2.7.3 Intervenčná štúdia proti početným rizikovým faktorom (The Multiple Risk Factor Intervention Trial - MRFIT)	57
2.7.4 Projekt Severná Karélia (The North Karelia Project) ...	59
2.7.5 Projekt MONIKA (WHO MONICA Project - Multinational Monitoring Trends and Determinants in Cardiovascular diseases Project)	60
2.7.6 Program CINDI (Countrywide Integrated Non-communicable Diseases Intervention Programme) ...	62
2.8 Kardiovaskulárny program SR	62
2.8.1 Pozitívne stránky KVP	67
2.8.2 Negatívne stránky KVP	68
2.9 Rizikové faktory aterosklerózy	68
2.9.1 Klasifikácia rizikových faktorov	70
2.9.2 Neovplyvniteľné rizikové faktory	71
2.9.2.2 Vek	71
2.9.2.2 Pohlavie	71
2.9.2.3 Rodinná anamnéza	71
2.9.2.4 Osobná anamnéza	72
2.9.2.5 Genetická zát'až	72

2.9.3	Ovplyvniteľné (modifikovateľné) faktory	73
2.9.3.1	Dyslipidémie	73
2.9.3.2	Celkový cholesterol a LDL-cholesterol	74
2.9.3.3	HDL-cholesterol (HDL-CH)	79
2.9.3.4	Triglyceridy	79
2.9.3.5	Hypertenzia	80
2.9.3.6	Fajčenie	86
2.9.3.7	Diabetes mellitus	90
2.9.3.8	Obezita	94
2.9.3.9	Metabolický syndróm	98
2.9.3.10	Nedostatok telesnej aktivity	103
2.9.3.11	Stres a psychosociálne faktory	106
2.9.3.12	Trombogénne faktory	108
2.9.3.13	Homocysteín	109
2.9.3.14	Alkohol	110
2.9.3.15	Zápal a ďalšie netradičné (nové) rizikové faktory	113
2.10	Rizikové faktory SCCH/CHOS v populácii na Slovensku - výsledky z rokov 1993 až 2004 (Baráková, Riečanský)	116
2.10.1	Základné údaje o súčasnej prevalencii najdôležitejších RF z vybraných projektov SR	119
2.10.1.1	Fajčenie	119
2.10.1.2	Obezita	119
2.10.1.3	Artériová hypertenzia	121
2.10.1.4	Dyslipidémia	122
2.10.1.5	Metabolický syndróm	123
2.10.1.6	Telesná inaktivita	124
2.10.1.7	Alkohol	124
2.11	Srdcové zlyhanie	125
3	Prevenca aterosklerotických SCCH	131
3.1	Odporúčania EKS	139
3.1.1	Prekážky pri realizácii odporúčaní	151
3.2	Princípy zmien správania a manažment behaviorálnych rizikových faktorov	153
3.2.1	Výživa	155
3.2.2	Telesná aktivita	158
3.2.3	Fajčenie	159
3.2.4	Dyslipidémia	161
3.2.5	Diabetes mellitus	168
3.2.5.1	Hyperglykémia	169
3.2.5.2	Dyslipidémia	173
3.2.5.3	Hypertenzia a DM	174
3.2.6	Hypertenzia	179
3.2.6.1	Nemedikamentózna liečba hypertenzie - úprava (zmena) životného štýlu	182
3.2.6.2	Farmakologická liečba hypertenzie	184
3.2.7	Metabolický syndróm	198
4	Literatúra	205
5	Zoznam tabuliek	233
6	Zoznam obrázkov	235
7	Vecný index	239